

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

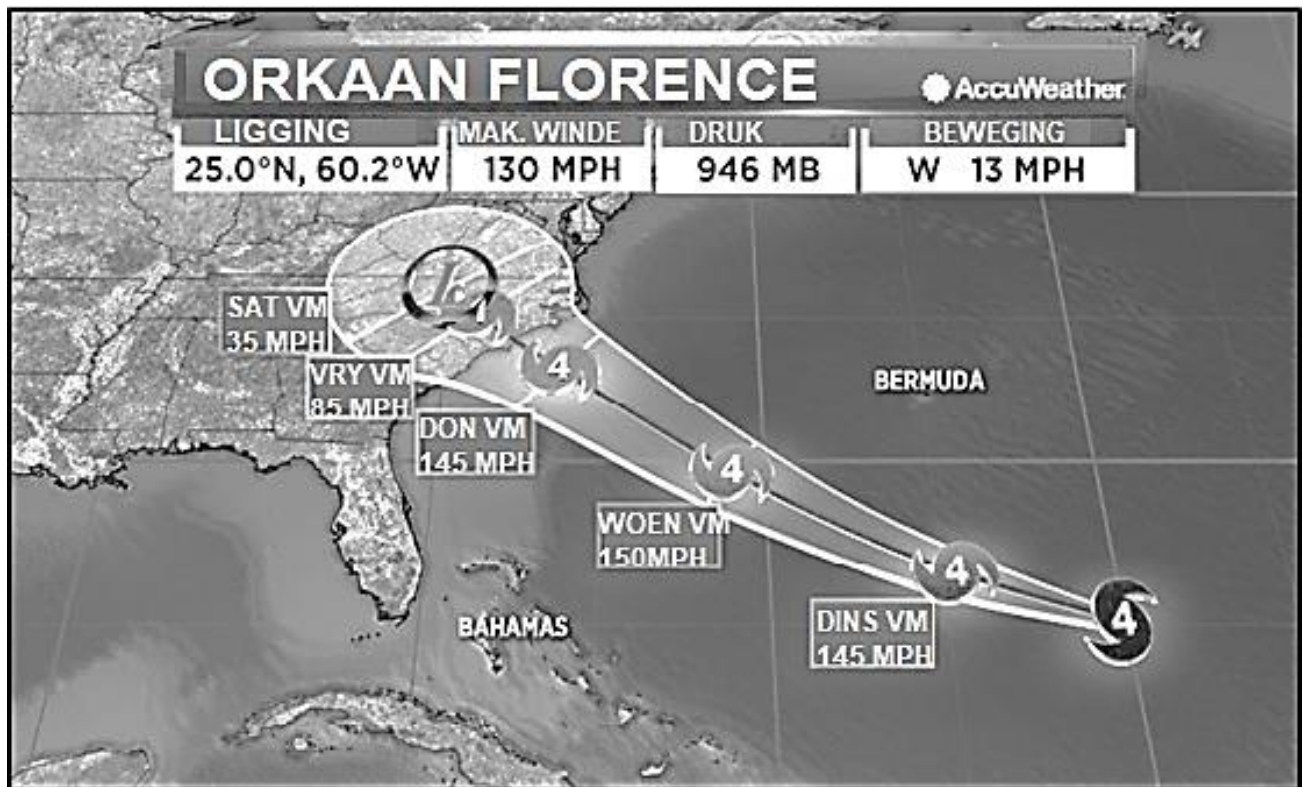
GRAAD 12

SEPTEMBER 2019

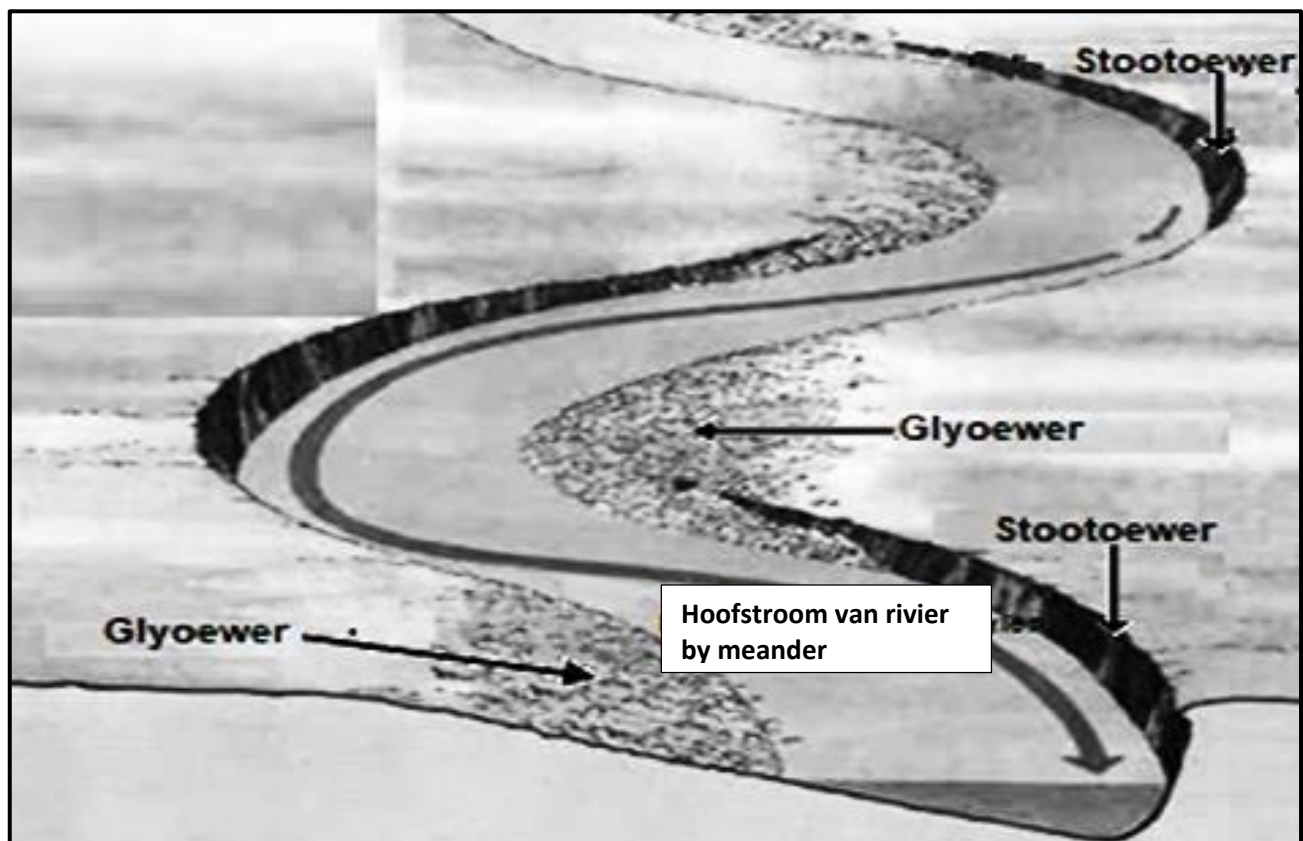
**GEOGRAFIE V1
BYLAAG**

Hierdie bylaag bestaan uit 12 bladsye.

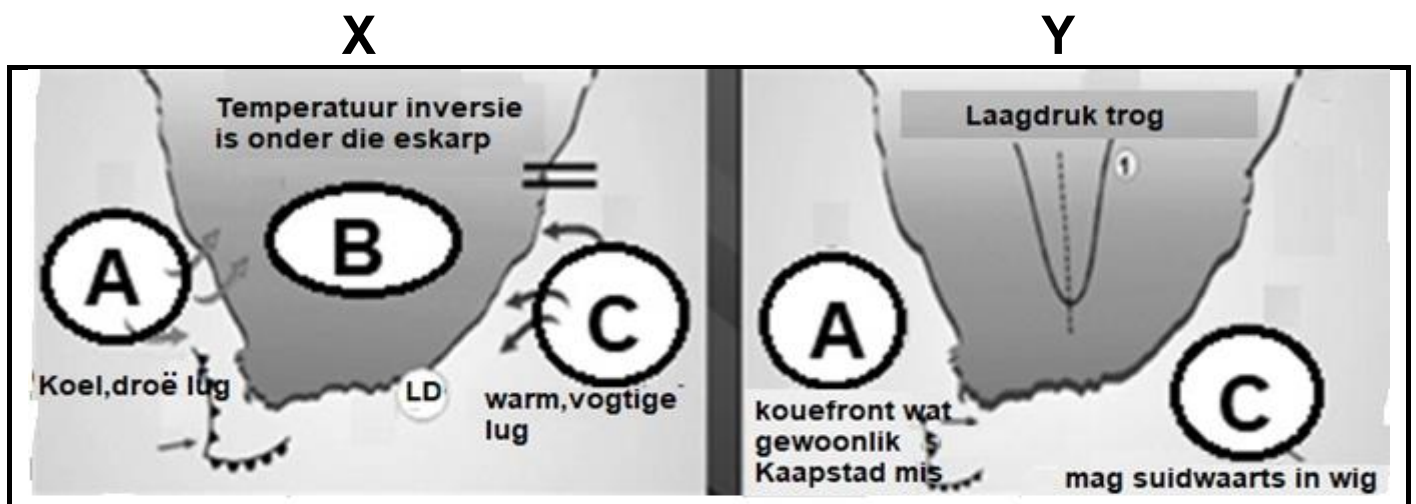
FIGUUR 1.1: ORKAAN FLORENCE

[Bron: bestspecialnews.com]

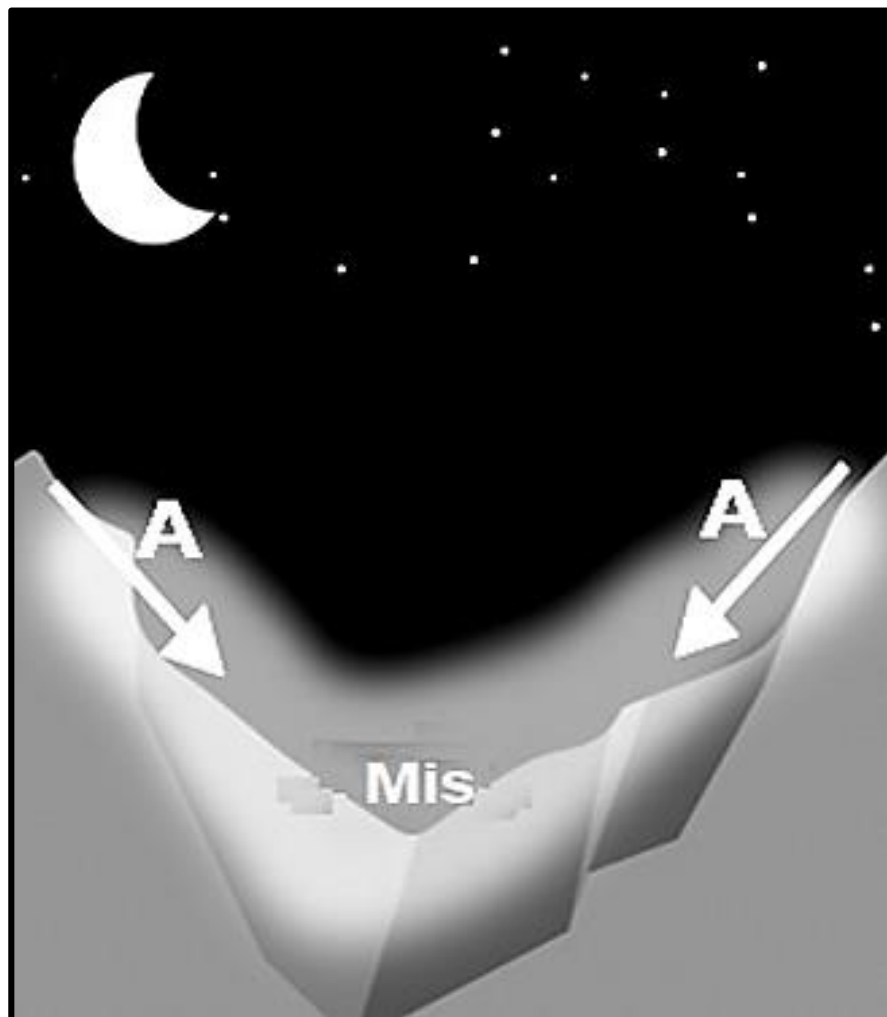
FIGUUR 1.2: GLY- EN STOOT-OEWERS

[Bron: <https://www.google.com/search>]

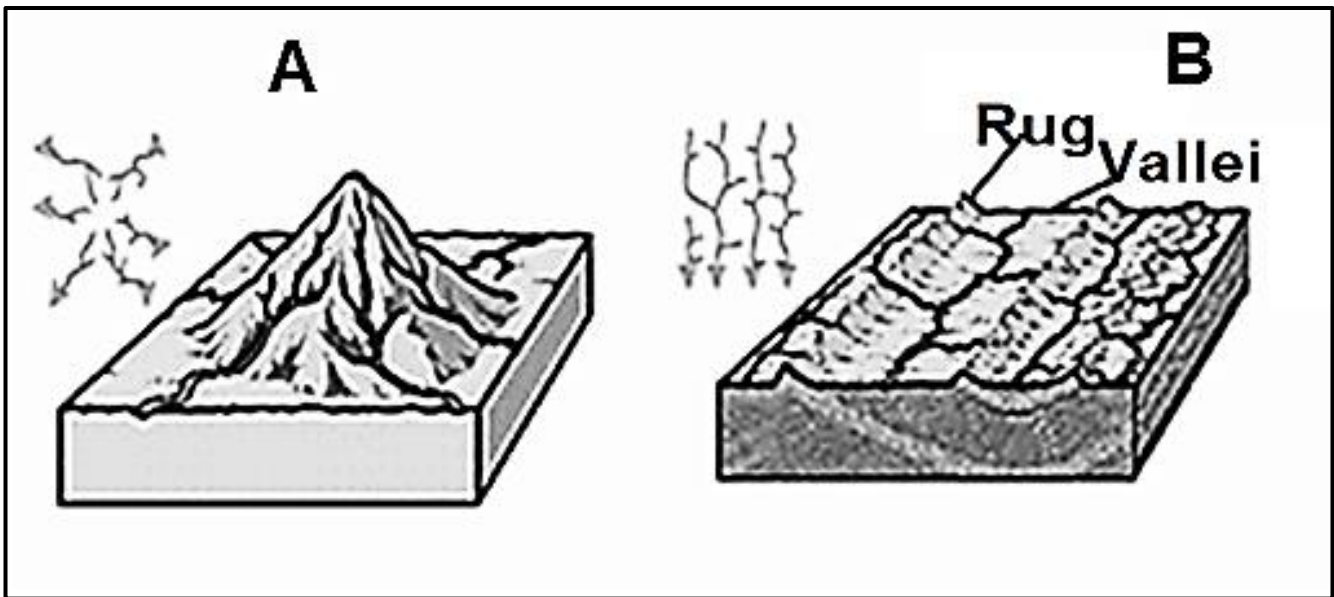
FIGUUR 1.3: INVLOED VAN ANTISIJKLOON

[Bron: blog:netservice.com]

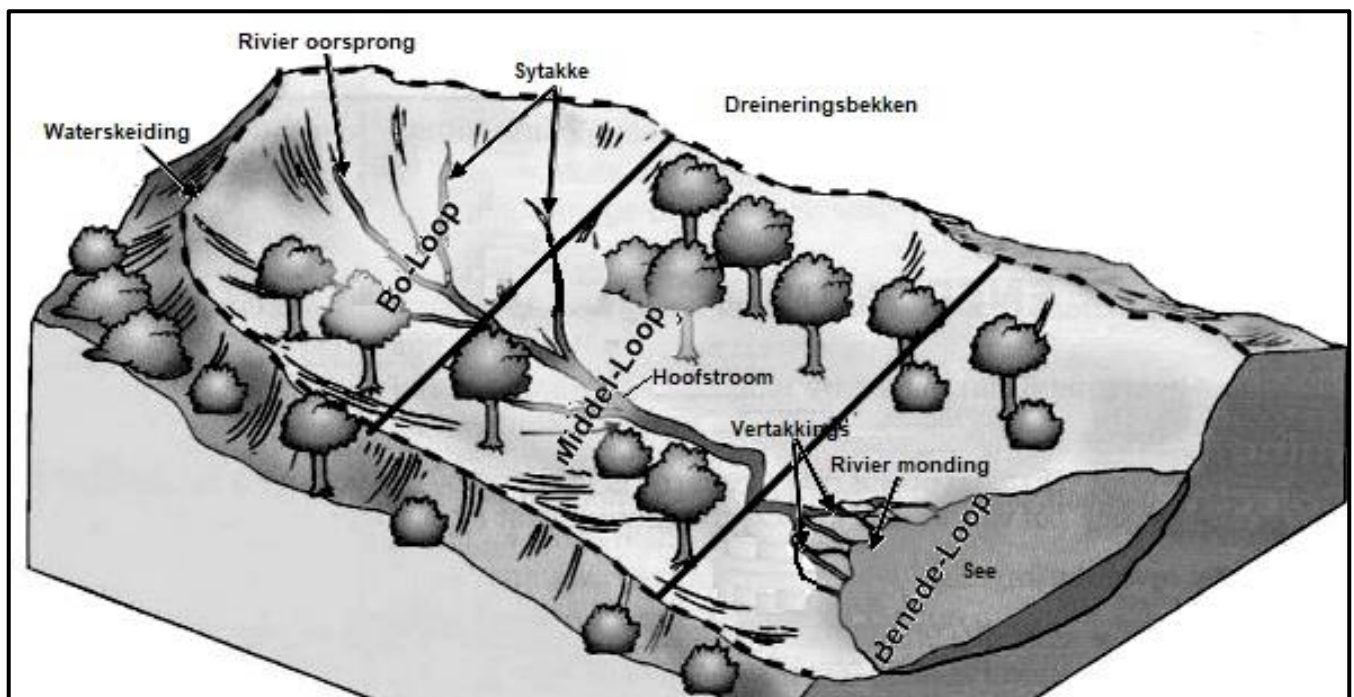
FIGUUR 1.4: MIS IN 'N VALLEI

[Bron: slideplayer.com]

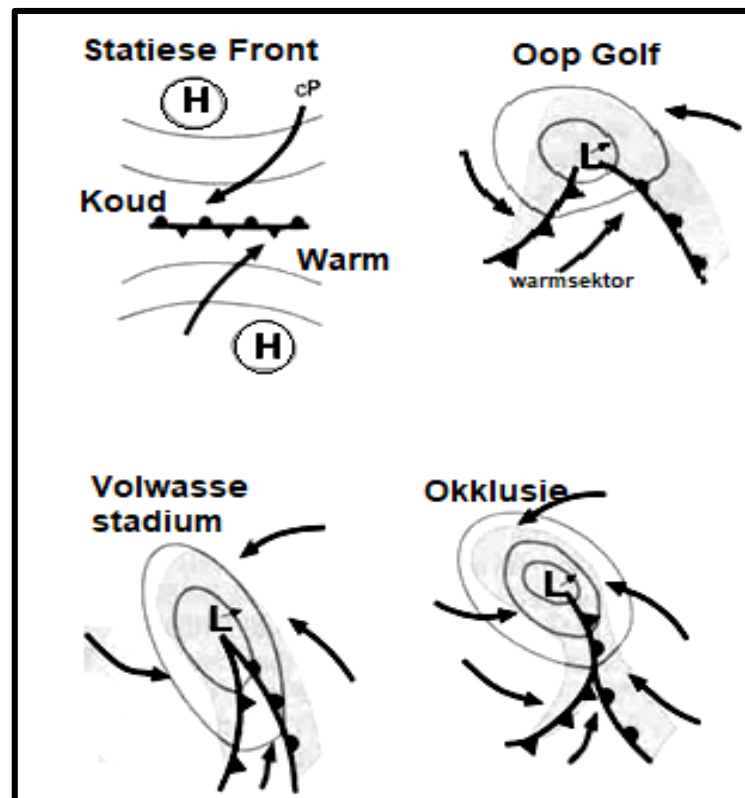
FIGUUR 1.5: DREINERINGSPATRONE

[Bron: lasmania.com]

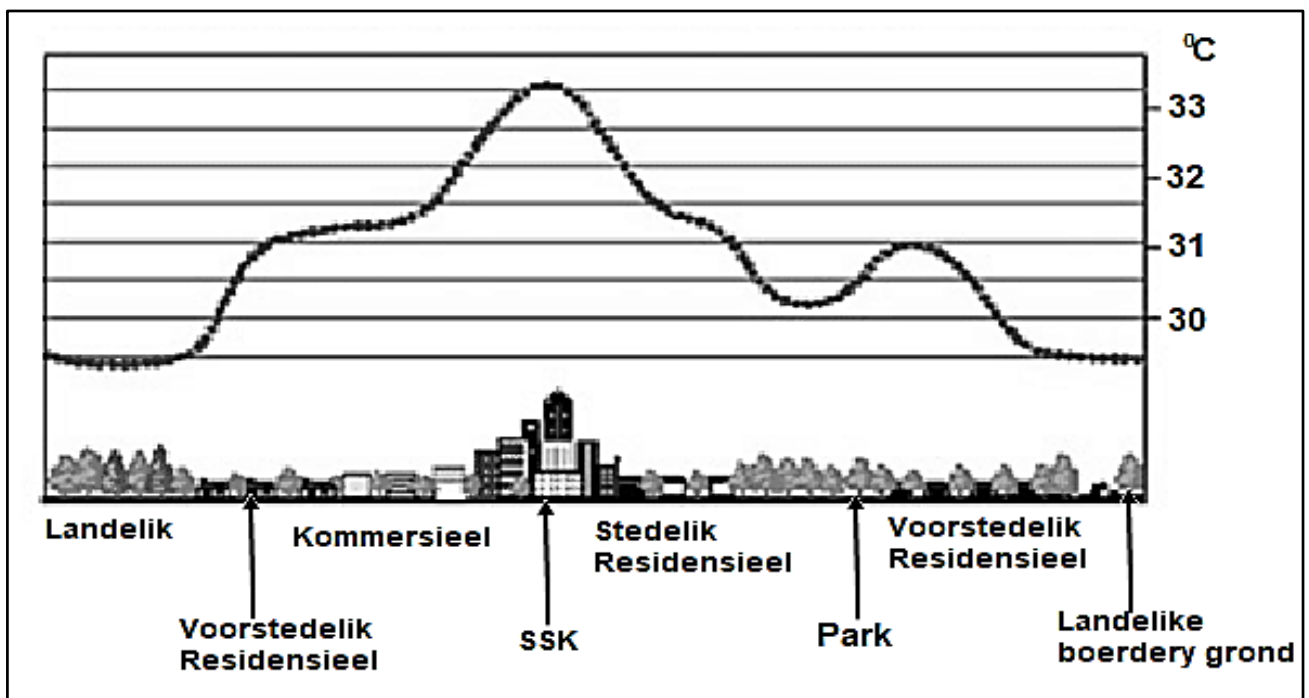
FIGUUR 1.6: DREINERINGSBEKKEN

[Bron: civilspro.com]

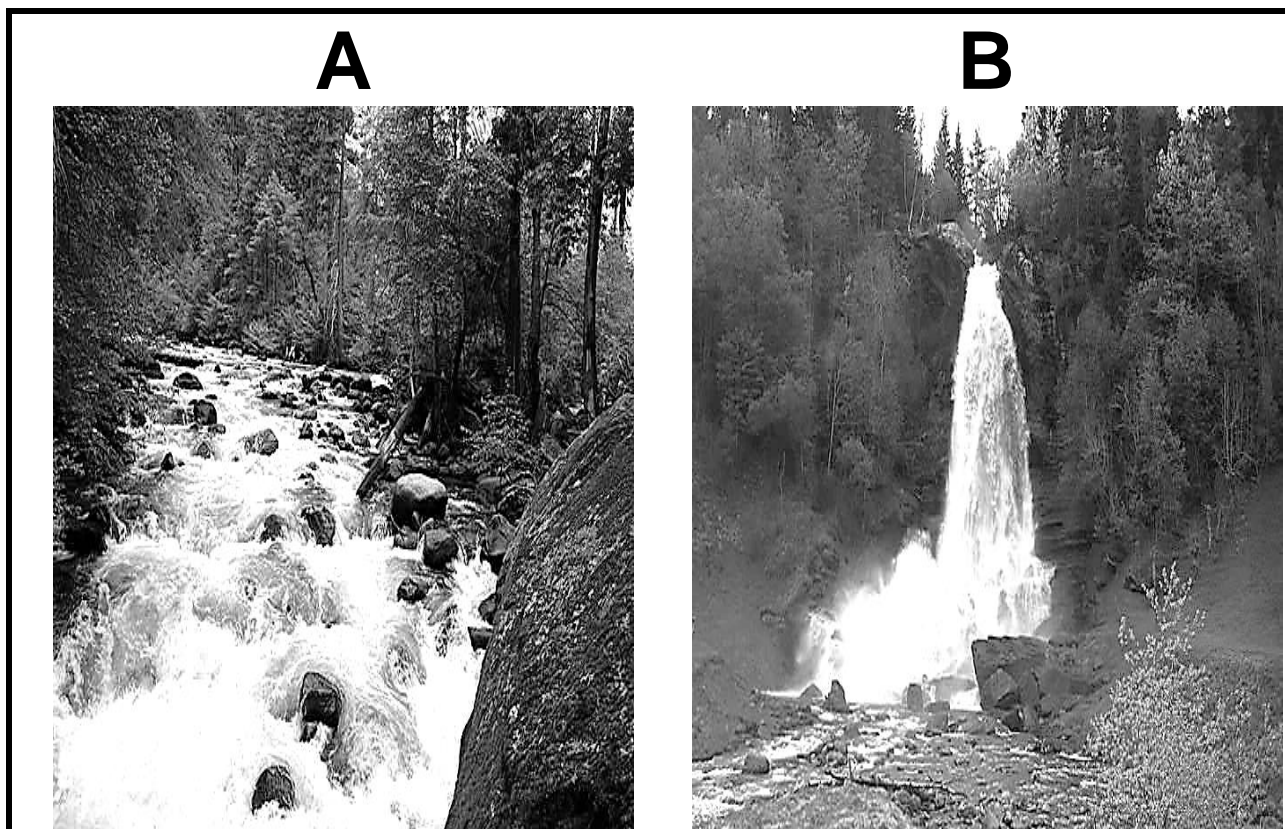
FIGUUR 2.3: LEWENSIKLUS VAN 'N MIDDELBREEDTE-SIKLOON

[Bron: [slideplayer.com](https://www.slideplayer.com)]

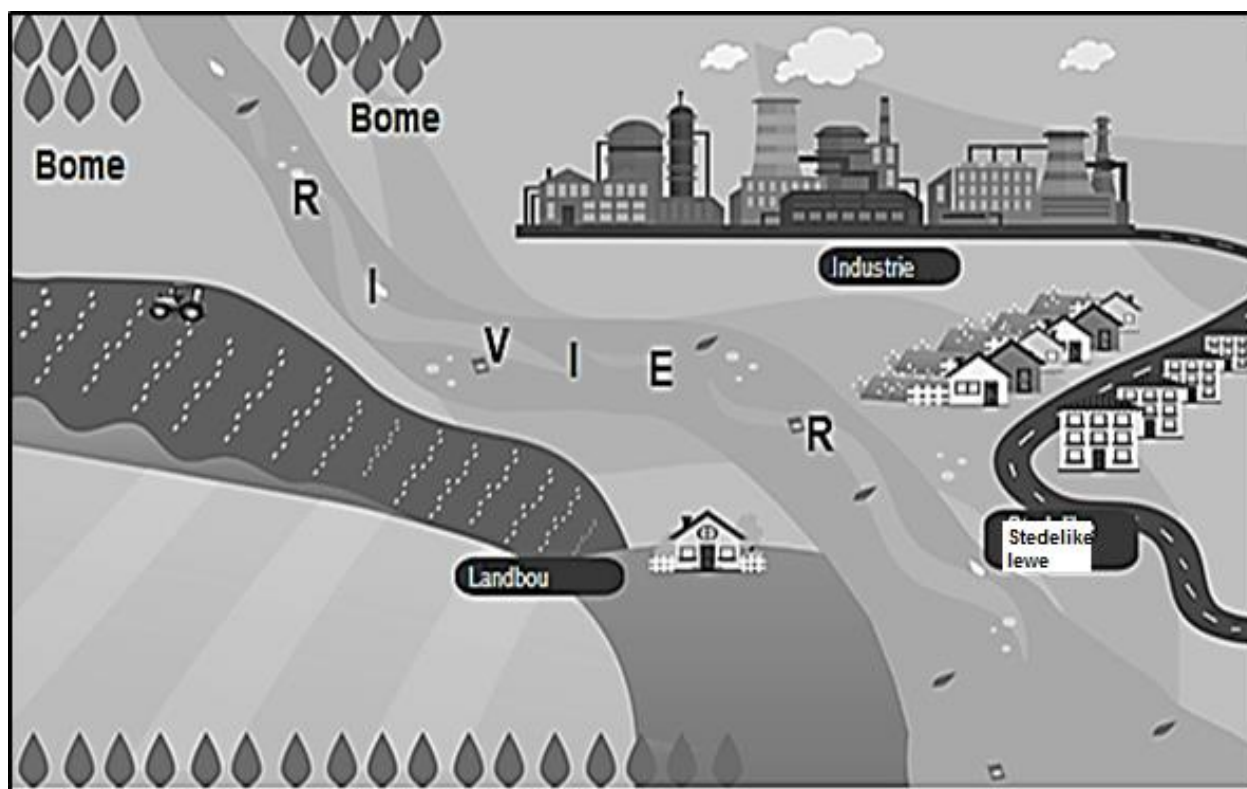
FIGUUR 2.4: STEDELIKE HITTE-EILAND

[Bron: <https://www.google.com/search?q=urban+heat+island&hl>]

FIGUUR 2.5: FLUVIALE LANDVORME

[Bron: staticdiffen.com]

FIGUUR 2.6: RIVIERBESTUUR IN SUID-AFRIKA

[Bron: waterplc.com]

FIGUUR 3.3: GRONDHERVORMING

[Bron: farmersweekly.co.za]

FIGUUR 3.4: STEDELIKE ONREGVERDIGHEID

[Bron: images.theconversation.com][Bron: static.independent.co.za]

FIGUUR 3.5: INFORMELE SEKTOR

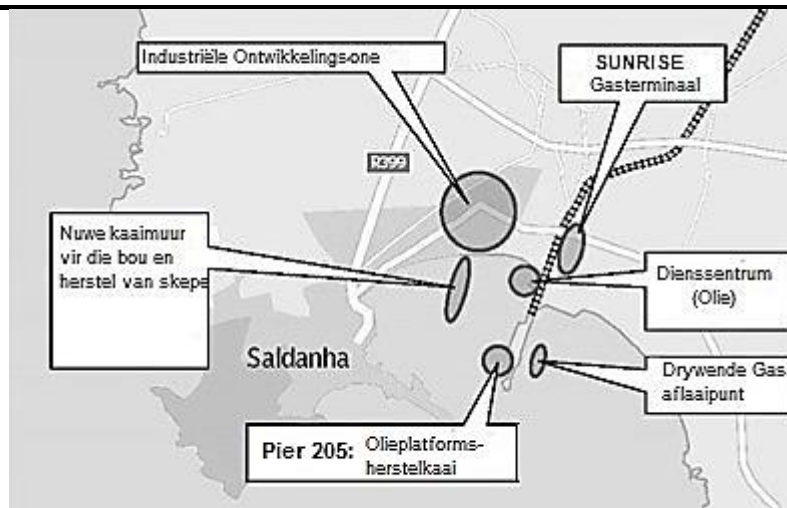
[Bron:gdrc.org]

Oorlog teen die armes verdiep

Die hoofrede waarom mense informele handelaars word, is die meedoënlose styging van werkloosheid en die tydelikheid van arbeid. Meer en meer werksgeleenthede bestaan uit tydelike arbeid, seisoen- en deeltydse werk, soos Uber-bestuurders en voedselleweringspersoneel wat vir een maatskappy werk, maar word gesê dat hulle vir hulself werk en kontrakteurs is, met geen van die regte en beskerming wat hulle sou kry as hulle as werknemers gedefinieer word nie.

Daarom verkies miljoene werkers om hul kans in die informele ekonomie te neem.

[Aangepas uit 'n artikel uit *Politics Web*, 20 Junie 2018]

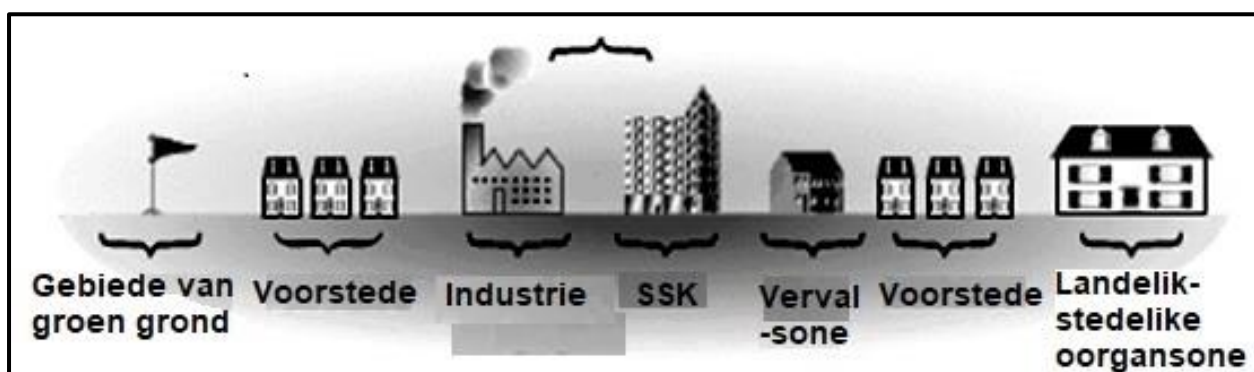
FIGUUR 3.6: SALDANHABAAI-IOS

IDZ bring ekonomiese oplewing na Saldanhabaai

Rob Davies, minister van handel en nywerheid, bevestig dat 'n studie getoon het, dat Saldanhabaai strategies geleë is om die olie- en gassektor op die vasteland van Afrika te dien as gevolg van 'n toenemende aantal olieplatforms ('oil rigs') wat herstelwerk benodig en verby die Weskus tot by die ooskus van Afrika vaar. Die fokus op olie- en gasfasiliteite sluit in instandhouding en herstel, vervaardiging, verskaffing en ander dienste. Die studie, volgens mnr. Davies, toon dat die IOS die potensiaal het om 11 975 nuwe werksgeleenthede te skep.

Die IOS is 'n industriële gebied wat gekoppel is aan 'n internasionale hawe met areas wat geskik is vir die vervaardiging en berging van goedere ten einde voordelige belegging, ekonomiese groei en die ontwikkeling van vaardighede en indiensneming te bevorder.

[Vry vertaal uit sassda.erg.co.za]

FIGUUR 4.1: STEDELIKE GRONDGEBRUIKSONES

[Bron: wwwgeography.co.uk]

FIGUUR 4.3: LANDELIK-STEDELIKE MIGRASIE

[Bron: www.dumielauxepices.net]

FIGUUR 4.4: ONGEBREIDELDE (ONBEHEERSDE) STEDELIKE UITBREIDING

[Bron: pritchettcartoons.com]

FIGUUR 4.5: LANDBOUKUNDIGE BOERDERYSISTEME IN SUID-AFRIKA**SUID-AFRIKA MOET KORPORATIEWE KAPING VAN LANDBOU VERMINDER****deur Dawid Fig**

In teenstelling met die meeste ander lande op die vasteland, is Suid-Afrika se landbousektor grootliks op nywerheidsboerdery ingestel. Die 40 000 kommersiële boere produseer die meeste van die land se voedsel. Die amptelike getal huishoudings wat in kleinskaal boerdery betrokke is, is sowat 1,3 miljoen, hoewel dit 'n onderskatting kan wees.

Die land se kommersiële landbousektor is afhanklik van duur en besoedelde geneties gemodifiseerde saad, plaagdoders en chemiese bemestingstowwe. Dit is ook sterk afhanklik van besproeiing: die kommersiële landbousektor gebruik 63% van die land se beskikbare oppervlakwater. Nie een van hierdie is goed vir die omgewing nie.

Suid-Afrika moet dringend sy bestaande landboumodel herdink. Die huidige voorkeur vir grootskaalse, hoë insetboerdery ondernemings, wantrou kleinskaal familie-gebaseerde produsente se vermoë om meer effektief vir die mark te voorsien. Die gebruik van agrotegnologie – boerdery sonder GMOs, chemiese plaagdoders en kunsmisstowwe – kan lei dat kleinboere met voldoende beleids- en praktiese staatsondersteuning 'n aansienlike bydrae tot voedsel- en voedingsbeveiliging kan maak. Dit is elders suksesvol bereik.

[Vry vertaal en aangepas uit www.news.uct.ac.za]

FIGUUR 4.6: PORT ELIZABETH-UITENHAGE INDUSTRIËLE STREEK

Daar is twee hoofbedrywe in Nelson Mandelabaai naamlik: 1) motor en 2) hawe-fasiliteite.

Die motorbedryf bestaan uit groot voertuigvervaardigers wat in Port Elizabeth en Uitenhage gebaseer is, soos Volkswagen Suid-Afrika en General Motors.

Benewens hierdie maatskappye wat toegespits is op die konstruksie en produksie van kommersiële en ander voertuie, het die motorbedryf in Port Elizabeth-Uitenhage ook ondersteuningsbedrywe wat komponente van hierdie voertuie vervaardig. Hierdie maatskappye moet die batterye, katalisators, bande, draadbome, ens maak, wat bydra dat motorondernemings so effektief as moontlik werk. Die hoofhawe het waardevolle behouering-, vrugte- en mangaanterminale. Daarbenewens maak die spoorwegtreine die vervoer van goedere na en van die hawe vinniger en makliker (en dus goedkoper). Baie van die behouersverkeer word veroorsaak deur motorvoertuie en hul komponente wat verskeep word, alhoewel staal, wol en ander masjinerie ook gereeld vervoer word. Landboupprodukte word deur die vragverbrekingsterminaal hanteer.

In 1999 is die Coega Ontwikkelingskorporasie (Development Corporation) begin met die doel om Port Elizabeth die voorkeur beleggingsbestemming te maak. Die diepwaterhawe van Ngqura is langs die internasionale oos-wes handelsroete geplaas.

[Vry vertaal en aangepas uit mbda.co.za]